

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
HUZURIDAGI KASBIY TA‘LIM AGENTLIGI
KASBIY TA‘LIMNI RIVOJLANTIRISH INSTITUTI**

**O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA‘LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG
KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN XALQ
TABOBATI FANIDAN MALAKA TEST SINOVI TOPSHIRIQLARI
SPETSIFIKATSIYASI**

Toshkent – 2026

O‘RTA MAXSUS VA KASBIY TA’LIM TASHKILOTLARI PEDAGOG KADRLARINI ATTESTATSIYADAN O‘TKAZISH UCHUN XALQ TABOBATI FANIDAN MALAKA TEST SINOVI TOPSHIRIQLARI SPETSIFIKATSIYASI

I. Maqsad

Mazkur test varianti tafsilotining maqsadi kasbiy ta’lim fanlarini bilish darajasini baholashning malaka toifalarini berish test tizimi doirasida Xalq tabobati modulidan talabgorlarining bilim darajasini aniqlash va sertifikatlash uchun qo‘llaniladigan test varianti formati (topshiriqlar soni, turi, vaqt me’yori), fan mazmuni tarkibi, kognitiv ko‘nikma darajalari, baholash mezonlari va talabgorlarning tayyorgarlik darajasiga qo‘yiladigan talablarni belgilashdan iborat.

II. Me’yoriy asoslar

1. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 17-sentabrdagi **“Maktabgacha, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, professional va maktabdan tashqari ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini attestatsiyadan o‘tkazish tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”**gi 572-sonli Qarori.

III. Baholash qamrovi: mazmun sohalari

Xalq tabobati

1. “Xalq tabobati ” moduli, tushunchasi va vazifalari. Xalq tabobatini rivojlanishda JSST tashabbuslari.

2. Xitoy ana’naviy tabobatining falsafiy qarashlari. Hind-Tibet tabobati tabiblarining nazariy bilimlari va falsafiy fikrlari. Qadimgi Sharq tibbiyoti tizimini shakllanishida Qadimgi Misr va Old Osiyo falsafiy ta’limoti o‘rni.

3. Ibn Sino hayoti, tibbiyotga bo‘lgan falsafiy yondashuvi.

4. Qadimgi Sharq tabobatining yozma manba’lari O‘rta Osiyo allomalari va ularning tabobat sohasidagi falsafiy asarlari

III. Baholanadigan mazmun sohalari va konstruktlar

T/r	Mazmun sohalari	Konstruktlar	Testlar soni
1	<p>“Xalq tabobati” moduli, tushunchasi va vazifalari. Xalq tabobatini rivojlanishda JSST tashabbuslari.</p>	<p>“Xalq tabobati” moduli bilan tanishtirish. Tibbiyot sohasida dolzarb bo‘lgan kasalliklar hamda muommolar bo‘yicha zamonaviy ma’lumot, bilimlarga ega bo‘lish va faoliyati davomida ular to‘g‘risidagi ma’lumotlar bilan muntazam tanishib borish va bunda xalq tabobati usullarini to‘g‘ri qo‘llash to‘g‘risida zamonaviy tushunchalar.</p>	13 ta
2	<p>Xitoy ana’naviy tabobatining falsafiy qarashlari. Hind-Tibet tabobati tabiblarining nazariy bilimlari va falsafiy fikrlari. Qadimgi Sharq tibbiyoti tizimini shakllanishida Qadimgi Misr va Old Osiyo falsafiy ta’limoti o‘rni</p>	<p>Xitoy ana’naviy tabobatida falsafiy o‘rin tutuvchi tiriklikning paydo bo‘lishi, tabiat qonunlari, tabobat olamida energiyalar oqimi, diagnostika usullari va davolash vositalari Xitoy ana’naviy tabobatida qo‘llaniladigan vosita va davolash usullarini o‘rganib ular haqida to‘g‘ri tushuncha shakllantirish. Hind-Tibet tabobatida "Chjud-Shi" ta’limoti va tabiiy fanlar. Bemorlarni shaxsiy xususiyatlari vatashxislashda “Hayvonlar astrologik kalendari”ni o‘rni to‘g‘risida ma’lumot berish Hind-Tibet tabobatidagi nazariy bilimlar, davolash yo‘llari va falsafiy konsepsiyalarni yoritib berish. "Chjud-Shi", "Ayur-Veda" va boshqa qadimiy tibbiy kitoblarda keltirilgan 1000 dan oshiq dorivor o‘simliklar, hamda davolash vosita va usullari haqida talabalarga ma’lumot yetkazish. Qadimgi Misr, Shumer, Bobil va Assiriya davlatlari tabobat bilimlarini va Oldosiyoliklar tabobati haqida talabalarda tassavur shakllantirish, Uruk va Borsippa shahridagi qadimiy Eduba va boshqa maktab tabiblari merosini o‘rganib chiqish Avesto kitobi unda keltirilgan unsurlar ta’rifi, inson organizmidagi ko‘rinmas energiya oqimlari va boshqa tibbiy tushunchalar va ularni o‘rgangan tabiblar haqida ma’lumotlar to‘plash, Dorivor o‘simliklar, xasharot va hayvon mahsulotlaridan tayyorlangan dorivor vositalar bilan talabalarni tanishtirish</p>	5 ta
3	<p>Ibn Sino hayoti, tibbiyotga bo‘lgan</p>	<p>Ibn Sino hayoti, uning falsafa va tibbiyotga bag‘ishlangan boy merosi bilan talabalarni tanishtirish Atom nazariyasi, bo‘shliq xaqidagi nazariyasi. Salomatlik holati, salomatlikni saqlash yo‘llari, kasallik haqida. Kasalliklar</p>	8 ta

	falsafiy yondashuvi.	infeksion tabiatga ekanligi va yuqumliligi haqida. Mijoz haqida.	
4	Qadimgi Sharq tabobatining yozma manbalari. O'rta Osiyo allomalari va ularning tabobat sohasidagi falsafiy asarlari	Sharq mamlakatlaridagi insonni bir butunlik va uni a'zo va tizimlarga ajratmaslik o'ziga xos tashxislash usullarini kelib chiqishiga sabab bo'ldi. Inson kayfiyati va ruhiyati ma'lum bir kasalliklarga moyillikka olib keladi. Pulsga qarab tashxislash. Pulsni soni, to'liqligi, zarbi, kuchi, ritmi va boshqa xususiyatlariga ko'ra turlarga bo'linishi. Organizmdagi energiya oqimi va energetik kanallardagi o'zgarishlarning tashxis qo'yishda ahamiyati Qadimgi Sharq mamlakatlarida kasalliklarni davolashda diniy qarashlarning ahamiyati. Inson tabiat bilan uzviy bog'liqligini anglashi va tabiiy usullarni kasalliklarni davolashda keng qo'llanilishi. Uqalash, jismoniy mashqlar, o'simliklardan tayyorlangan surtmalar surtish. Shifobaxsh o'simliklarni turli shakllarda qo'llash (ichga, tindirma, qaynatma, surtma, malham, ingalyatsiya, tutunini hidlash va b.qalar). Tanadagi og'riqli nuqtalarga bosish, akupunktura va akupressuraning paydo bo'lishi. Farobiy hayoti va falsafa ilmiga qo'shgan hissasi. Farobiy tibbiyotga qo'shgan hissasi. Beruniy hayoti va falsafa ilmiga qo'shgan hissasi. «Qobusnoma» asari. Farmakognoziya asoslarini o'rgatishga qo'shgan hissasi. Yaxshi tabib bo'lish o'simliklarni yaxshi bilishdan, ularni xususiyatlarini eslab qolishdan boshlanadi	14 ta

IV. Baholanadigan kognitiv ko'nikmalar va taqsimoti

T/r	Kognitiv daraja	Izohi	Ulushi (%)
1.	Bilish	Fanga doir nazariy ma'lumotni, atama va qoidalarni eslab qolish, tushunish, nazariy jihatdan tahlil qila olish	20%
2.	Qo'llash	O'zlashtirgan nazariy bilim va tushunchalarni yangi kontekstlarda (ta'limiy, muammoli vaziyat va pedagogik-psixologik holatlarda) ishlata olish	60%
3.	Mulohaza qilish	Muayyan faktlar, dalillar va normalarni mantiqiy bog'liq tarzda tahlil qilib, jarayonlarning ketma-ketligini farqlab, vaziyatni analiz qilib, xulosalar chiqara olish	20%

V. Test turlari va taqsimoti

T/r	Test turi	Izohi
1.	Y1	To'rtta variantdan bittasi to'g'ri bo'lgan muqobil javobli yopiq test
2.	Y2	Tartiblangan bir nechta javoblardan to'g'rilarini topishni talab qiladigan muqobil javobli yopiq test
3.	Y3	Moslashtirishni talab qiladigan yopiq test
4.	Y4	Gap yoki jarayonlarni to'g'ri ketma-ketlikda joylashtirish talab etiladigan yopiq test

VI. Baholash mezonlari va ajratilgan vaqt

Test topshiriqlari umumiy 80 ball bilan baholanadi.

Har bir to'g'ri javob 2 ball, noto'g'ri javob esa 0 ball bilan baholanadi.

Test topshirig'ini bajarish uchun 80 daqiqa vaqt me'yori belgilanadi.

VII. Imtihon tartibi

Taqiqlangan vositalar: imtihon vaqtida mobil telefon, aqlli soat, planshet yoki elektron eslatmalardan foydalanish qat'iyan man etiladi.

Axloq va intizom: nusxa ko'chirish, yordam so'rash yoki yordam berish, imtihon davomida gaplashish, ruxsatsiz chiqish kabi holatlar taqiqlanadi.

Nazoratchi qoidabuzarlikni aniqlaganda, uni rasmiylashtirib, tinglovchini testdan chetlashtiradi va natijasi bekor qilinadi.

VIII. Tavsiya etilgan adabiyotlar

1. Y.Sh.Ruzimurotova, N.K.Sirodjeddinova "Xalq tabobati", Toshkent - 2024 yil.
2. A.Jo'rayev "Xalq tabobati" Toshkent - 2008 yil.

**Eslatma:* test topshiriqlari mazmuni tavsiya etilgan adabiyotlarda aks etgan mazmun, tamoyil va yondashuvlar bilan moslashtiriladi, ammo test topshiriqlari to'g'ridan - to'g'ri manbalardan olinmaydi. Malaka sinoviga tayyorgarlik ko'rish jarayonida tavsiya etilgan adabiyotlar eslab qolish manbai sifatida xizmat qilishdan ko'ra, umumiy kasbiy tayyorgarlikni mustahkamlashga qaratilgan.